

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Primo, quid sit iustificatio impii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

certissime cognoscimus per fidem, licet non cognoscamus per certitudinem nos habere gratiam, per quam nos possumus ea promereri. Vel potest dici, quod loquitur de notitia privilegiata, quae est per revelationem. unde subdit, Nobis autem reuelavit Deus per Spiritum sanctum.

Ad quintum dicendum, quod illud verbum Abraham dictum, potest referri ad notitiam experimentalem, quae est per exhibitionem operis. In opere enim illo quod fecerat Abraham, cognoscere potuit experimentaliter se Dei timorem habere. Vel potest hoc etiam ad revelationem referri.

Super Questionis centesima decima tertiae. Articulus primus.

QVAESTIO CXIII.

De effectibus gratiae, in decem articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de effectibus gratiae. Et primo, de iustificatione impij, quae est effectus gratiae operantis. Secundo, de merito, quod est effectus gratiae cooperantis.

CIRCA primum quaeruntur decem.

¶ Primo, Quid sit iustificatio impij.

¶ Secundo, Vtrum ad eam requiratur gratiae infusio.

¶ Tertio, Vtrum ad eam requiratur aliquis motus liberi arbitrij.

¶ Quarto, Vtrum ad iustificationem impij requiratur motus fidei.

¶ Quinto, Vtrum ad eam requiratur motus liberi arbitrij contra peccatum.

¶ Sexto, Vtrum praemissis sit connumeranda remissio peccatorum.

¶ Septimo, Vtrum in iustificatione impij sit ordo temporis, aut sit subito.

¶ Octavo, De naturali ordine eorum quae ad iustificationem occurrunt.

¶ Nono, Vtrum iustificatio impij sit maximum opus Dei.

¶ Decimo, Vtrum iustificatio impij sit miraculosa.

ARTICULVS PRIMVS.

Vtrum iustificatio impij sit remissio peccatorum.

AD PRIMUM sic proceditur. Vt quod iustificatio impij non sit remissio peccatorum. Peccatum enim non solum iustitiae opponitur, sed omnibus virtutibus, ut ex supra dictis patet: sed iustificatio significat motum quendam ad iustitiam, non ergo omnis peccati remissio est iustificatio, cum omnis motus sit de contrario in contrarium.

¶ Praeterea, Vnumquodque debet nominari ab eo quod est potissimum in ipso, ut dicitur in 2. de anima sed remissio peccatorum praecipue fit per fidem, secundum illud Act. 13. Fide purificans corda eorum, & per charitatem, secundum illud Prou. 10. Vniuersa delicta eorum, & per charitatem, magis ergo remissio peccatorum debuit denominari a fide, uel a charitate, quam a iustitia.

¶ Praeterea, Remissio peccatorum idem esse videtur quod vocatio, vocatur enim qui distat, distat autem aliquis a Deo per peccatum sed vocatio iustificationem praecedat, secundum illud Ro. 8. Quos vocauit, hos & iustificauit, ergo iustificatio non est remissio peccatorum.

SED CONTRA est, quod Rom. 8. super illud, Quos uocauit, hos & iustificauit, dicitur * glo. remissione peccatorum. ergo remissio peccatorum est iustificatio.

Glo. interlib. ibidem.

RESPOND. Dicendum, quod iustificatio passiuè accepta importat motum ad iustitiam, sicut & calefactio morum ad calorem. Cum autem iustitia de sui ratione importet quendam rectitudinem ordinis dupliciter accipi potest. Vno modo secundum quod importat ordinem rectum in ipso actu hominis. Et secundum hoc iustitia ponitur virtus quadam, siue sit particularis iustitia, quae ordinat actum hominis secundum rectitudinem in comparatione ad alium singularem hominem: siue sit iustitia legalis, quae ordinat secundum rectitudinem actum hominis in comparatione ad bonum commune multitudinis, ut patet in 5. Eth. Alio modo dicitur iustitia prout importat rectitudinem quandam ordinis in ipsa interiori dispositione hominis, prout est supremum hominis subditur Deo & interiores uirtutes animae subduntur supremae, scilicet rationi. Et hanc uirtutem dispositionem uocat Philosophus in 5. Eth. iustitiam metaphoricè dictam. Haec autem iustitia in homine potest fieri dupliciter. uno quidem modo per motum simplicis generationis, qui est ex priuatione ad formam. Et hoc modo iustificatio posset competere et ei, qui non esset in peccato, dum homo iustitiam a Deo acciperet: sicut Adam dicitur accepisse originale iustitiam. Alio modo potest fieri homini iustitia in homine secundum rationem motus, qui est de contrario in contrarium, & secundum hoc iustificatio importat transmutationem quendam de statu iniustitiae ad statum iustitiae praedictae. Et hoc modo loquimur hic de iustificatione impij secundum illud Apost. ad Ro. 4. Et qui non operatur, credenti autem in eum qui iustificat impij & c. Et quia motus denominatur magis a termino ad quem, quam a termino a quo, ideo huiusmodi transmutatio, qua aliquis transmutatur a statu iniustitiae per remissionem peccati, fortitur non a termino ad quem, & uocatur iustificatio impij.

cap. 1. to. 5.

Capitulum vii. tom. 5.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod omne peccatum secundum quod importat quandam inordinationem meritis non subditur Deo, iniustitia potest dici praedictae iustitiae contraria, secundum illud 1. Io. 3. Omnis qui facit peccatum, & iniquitatem facit, & peccatum est iniquitas. & secundum hoc remotio cuiuslibet peccati dicitur iustificatio.

AD SECUNDUM dicendum, quod fides & charitas dicitur ordinem specialem mentis humanae ad Deum secundum intellectum, uel affectum: sed iustitia importat generaliter totam rectitudinem ordinis. Et ideo magis denominatur homini transmutatio a iniustitia, quam charitate, uel fide.

AD TERTIUM dicendum, quod uocatio refertur ad auxilium Dei interius mouentis, & excitantis mentem ad deserendum peccatum. Quae quidem motio Dei non est ipsa remissio peccati, sed causa eius.

AD QUARTUM dicendum, quod iustificatio impij sit miraculosa, quia non potest fieri nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae operantis, & non potest esse nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae cooperantis.

AD QUINTUM dicendum, quod iustificatio impij sit subito, quia non potest fieri nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae operantis, & non potest esse nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae cooperantis.

AD SEXTUM dicendum, quod iustificatio impij sit connumeranda remissio peccatorum, quia non potest fieri nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae operantis, & non potest esse nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae cooperantis.

AD SEPTIMUM dicendum, quod iustificatio impij sit ordo temporis, aut sit subito, quia non potest fieri nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae operantis, & non potest esse nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae cooperantis.

AD OCTAuum dicendum, quod iustificatio impij sit maximum opus Dei, quia non potest fieri nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae operantis, & non potest esse nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae cooperantis.

AD DECIMUM dicendum, quod iustificatio impij sit miraculosa, quia non potest fieri nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae operantis, & non potest esse nisi per motum liberi arbitrij contra peccatum, qui est effectus gratiae cooperantis.

ARTICULVS II.

Vtrum ad remissionem culpae, quae est iustificatio impij, requiratur gratiae infusio.

Super Questionis centesima decima tertiae. Articulus secundus.

AD SECUNDUM sic proceditur. Vt quod ad remissionem culpae, quae est iustificatio impij, non requiratur gratiae infusio. Potest enim aliquis remoueri ab uno contrario sine hoc, quod producat ad alterum, si contraria sint mediata: sed status culpae, & status gratiae sunt contraria mediata. est enim medius status

In art. 2. questionis centesima decima tertiae, dubium occurrit circa rationem literarum quo ad illam propositionem, Eff. etus diuinae dilectionis in nobis, qui per peccatum tollitur, est gratia qua homo sic dignus uita aeterna. Vt

4. dif. 17. q. 1. art. 3. q. 1. & veri. q. 28. art. 8.

Prima Secunda s. Thomae. K K 3 nan